

Sivilombudsmannen
Postboks 3, Sentrum
0101 Oslo

Deres ref.:
ReferanseNr

Vår ref.:

Saksbehandler:
Navn

Telefon:
e-post:

Dato:
9.3.2017

Orientering om oppfølging etter besøksrapport Akershus universitetssykehus, Ungdomspsykiatrisk klinikk 13.-15.september 2016

Det vises til Sivilombudsmannens forebyggingsenhets besøk til Akershus universitetssykehus HF, ungdomspsykiatrisk klinikk 13.-15.september 2016, og rapport fra besøket av 08.12.2016.

Det er gitt 4 anbefalinger etter besøket ved Ungdomspsykiatrisk klinikk:

Pasientrettigheter

- Pasienter bør alltid både få muntlig og skriftlig informasjon om tvangsvedtak samt den konkrete begrunnelsen for vedtaket (journalnotatet).

Ungdomspsykiatrisk klinikk har presisert overfor alle sine vedtaksansvarlige at kopi av tvangsvedtak og journalnotat med begrunnelse for vedtaket skal overleveres pasienten. I tillegg til informasjon til alle vedtaksansvarlige, er dette tema ved årlig internundervisning psykisk helsevernloven som gjennomføres dette år 16.mars, samt at det til nye vedtaksansvarlige gjennomføres praktisk opplæring fra erfarne vedtaksansvarlige, der dette inngår.

- Det bør etableres et samarbeid mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten som sikrer at ungdom ikke innlegges uten at lovens krav om samtykke er oppfylt.

Dette punktet krever medvirkning fra kommunene, da det er kommunene som må etablere en ordning med vakt eller tilstedeværelse som gjør at samtykke kan gis også utenom ordinær åpningstid på dagen. Denne saken er derfor tatt opp i Ahus' samarbeidsutvalg med kommunene og bydelene i opptaksområdet. I tillegg er ansvar for samtykke til behandling i spesialisthelsetjenesten beskrevet i samarbeidsavtale mellom Ahus og barneverninstitusjoner i Bufetat Region Øst, hvor det poengteres at barnevernsleder i kommunen er ansvarlig for å gi samtykke til helsehjelp.

Klagemuligheter

- Klinikken bør sikre at informasjon om Fylkesmannen er synlig og lett tilgjengelig for pasienter.

Informasjon om klageadgang både til kontrollkommisjonen og Fylkesmannen gis i informasjonsbrosjyre «Velkommen til Ungdomspsykiatrisk klinikk – informasjon til pasienter og pårørende» som deles ut til alle pasienter og pårørende ved innkommst. I tillegg får pasient og pårørende brosjyren «Dine rettigheter som pasient». Brosjyren henger lett synlig i post, samt er tilgjengelig på venterom og inntaksrom.

Tvangsmidler

Behandling uten eget samtykke

- Det bør utredes om stolen som brukes til sondeernæring er et tvangsmiddel.

Etter grundig gjennomgang, er sykehuset kommet frem til at dersom stolen benyttes med bøyler, til tross for at pasienten selv har mulighet til å fjerne denne og kan komme seg ut av stolen/bøylene, er stolen brukt med bøyler bevegelseshindrende på en slik måte at pasientens bevegelsesfrihet hindres ved bruk. Dette betyr at for å

kunne benytte denne stolen med bøyler må det fattes eget vedtak om bruk av mekanisk tvangsmiddel jmfør psykisk helsevernloven § 4-8 og psykisk helsevernforskriften §§24-26. Informasjon om dette er gitt til alle ansatte ved seksjonen.

Som sivilombudsmannen selv beskriver i sin rapport, så hadde klinikken « i arbeid med å fremme tiltak for å hindre bruk av sondeernæring lagt om praksis i behandling av spiseforstyrrelser mot et større fokus på å mestre egne måltider. Dette betød at mye av arbeidet ble rettet mot trening og støtte i spisesituasjoner med fokus på å innta nødvendig næring gjennom mat og drikke. Tvangsernæring ble først aktuelt som tema dersom pasienten over tid ikke mestret spisesituasjonen og hadde vekt på et nivå som kan medføre alvorlige helseskader» (s19). Dette har medført at antall tilfeller av tvangsernæring ser ut til å reduseres, og at mindre inngripende tiltak har vært tilstrekkelig. Klinikken jobber fremdeles målrettet mot alternativ behandling av spiseforstyrrelser uten bruk av tvangsernæring. En kan opplyse at siste gang stolen ble benyttet med bøyler var høsten 2014.

Med vennlig hilsen

Øystein Mæland
Administrerende direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent